

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Проф. д-р Страхил Тодоровски

По долгогодишна плодна и успешна работа, Проф. д-р **Страхил ТОДОРОВСКИ** од 1. 01. 1984 година замина во заслужена пензија. Роден 1917 година во Куманово, каде што го завршил основното образование и нижите класови на гимназијата, школувањето го продолжил во Врање, каде што и матурирал. Земјоделско-шумарски факултет завршил во Белград. Студирал на одделот за шумарство. Студиумот го прекинал поради војната. Дипломирал по ослободувањето на земјата во 1947 година. По дипломирањето работел најнапред во Куманово, потоа во Кичево, а од есента

1949 година во Скопје. Во 1951 година е избран за асистент по предметот Искористување на шумите на Земјоделско-шумарскиот факултет (Оддел за шумарство) во Скопје. Својата докторска дисертација ја изготвил и одбранил на Свеучилиштето во Загреб во 1958 година. Во својата струка редовно напредувал. Така, во 1959 година бил избран за доцент, во 1963 за вонреден професор и во 1969 година за редовен професор по предметот Искористување на шумите.

Во меѓувреме, со отворањето на одделот за дрвна индустрија, при Шумарскиот факултет во Скопје, ги предавал и предметите Основи на искористувањето на шумите и Хидротермичка обработка на дрвото, на студентите по дрвна индустрија.

Бил на специјализација во Франција и Германија, а на студински престој во Швајцарија, Франција, Австрија, Бугарија итн.

На Земјоделско-шумарскиот факултет, а подоцна на Шумарскиот факултет, имал повеќе функции: старешина на шумарскиот оддел, продекан на Земјоделско-шумарскиот факултет, декан на Шумарскиот факултет, претседател на Советот на Шумарскиот факултет и шеф на Катедрата (дделението) за технологија и искористување на шумите. Надвор од факултетот зазимал значајни општествени функции: секретар на Околинскиот одбор за стопанство во Куманово, секретар на Сојузот на инженерите и техничарите по шумарство и индустријата за преработка на дрвото, претседател на СИТШИД, член на Извршниот одбор на Сојузот на инженерите и техничарите по шумарство и индустријата за преработка на дрво на Југославија. Бил главен и одговорен уредник на стручното списание „Шумарски преглед“ и претседател на Издавачкиот совет на стручното списание „Билтен“ на Сојузот на инженерите и техничарите на СР Македонија. Во Народна техника на Македонија, бил претседател на Координациониот одбор за организирање натпревари на шумските работници.

Проф. Д-р Страхил Тодоровски, рано стапува во напредното движење. Од неговото семејство поникнува и херојот на Македонија — Христијан Тодоровски Карпош, роден брат на професорот Тодоровски. Понесен од виорот на војната и љубовта кон својот нард и татковината, уште од првите денови по ослободувањето активно учествува во обновата и изградбата на земјата. Таквата активност е проткаена сè до неговото пензионирање. Врз основа на тоа добил бројни стручни и општествени признанија: Плакета „Борис Кидрич“ од Народна техника на Југославија, плакети од Синдикатот на работниците од индустријата и рударството на Југославија, од Универзитетот „Кирил и Методиј“ од Скопје, на градот Скопје, на Шумарскиот факултет од Скопје, на меѓународниот натпревар на шумските работници во Макарска и др. Бил почесен член на Сојузот на инженерите и техничарите на Југославија, на СИТ на Македонија, на СИТ по шумарство и индустријата за преработка на дрвото на Југославија, СИТШИД на Македонија.

Проф. д-р Страхил Тодоровски најголем дел од својот работен век го поминал на Шумарскиот факултет во Скопје. Покрај изведувањето на наставата на студентите по шумарство и дрвна индустрија, активно учествувал во научно-истражувачката и применувачката работа. Бројни генерации студенти, ќе се сеќаваат на ликот на својо професор како дисциплиниран, строг, точен, полн со работна енергија, неуморен, искрен и доследен, добар пријател и другар, секогаш подготвен да се вклучи во разрешувањето на проблемите. Секогаш го иктакнувал значењето на трудот, љубовта кон работата, учењето и знаењето. Неговото мото, „работа, знаење и квалитет“ не еднаш знаел да го истакне и со свој личен пример да го пренесе на помладите генерации. Рационален во своите искажувања, неговата привидна строгост,

всушност, ја одразуваше желбата за поуспешно разрешување на поставените задачи и подигање на знаењата на повисоко рамниште.

Изнесувајќи ги овие редови за професорот С. Тодоровски, веруваме дека неговата активност и по заминувањето во пензија ќе продолжи. Сметаме дека и понатаму ќе може да даде свој придонес во развојот на шумарската и дрвноиндустриската струка. Исто така, сметаме дека од посебно стручно и општествено значење е изнесувањето на виделина на целокупниот опус на професорот С. Тодоровски, кој го изрази преку научно-истражувачка и применувачка работа. Бројните трудови од таа област тоа најдобро ќе го илустрираат. Поради тоа, ќе ги прикажеме како што следува:

НАУЧНО-СТРУЧНА ДЕЈНОСТ НА ПРОФ. Д-р СТРАХИЛ ТОДОРОВСКИ

1. Можности и начини за користење на јасиката кај нас. Шумарски преглед број 2, Скопје, 1953.
2. Искористување на шумите во периодот 1947—1952 во НР Македонија, Шум. преглед бр. 6. Скопје, 1953.
3. Придонес кон проучување на физичките својства на прнарот (*Quercus coccifera* L.) Годишен зборник на Земјоделско-шумарскиот факултет (ГЗШФ), книга IV, Скопје, 1953.
4. Шумско-индустриско производство во 1953 год. во НР Македонија. Шум. преглед (Ш. п.), број 3, Скопје, 1954.
5. Придонес кон познавање на естетско-физичките својства на црниот габар (*Ostrya carpinifolia*, Scop.), ГЗШФ, книга V, Скопје, 1954.
6. Истражување на учинокот кај дворачните пили при раскројување на буковата обловина. ГЗШФ, книга XI, Скопје, 1958.
7. Технолошки испитувања на перистерската молика и ела (со. Б. Пејоски). Зборник на трудови на Националниот парк „Пелистер“, книга I, Битола, 1959.
8. Содржина на влага во суровото дебло на дабот горун (*Quercus sessiliflora* Salisb). ГЗШФ, книга XII, Скопје, 1959.
9. Осврт на искористување на шумите во НР Македонија во повосниот период. Шум. преглед — јубиларно издание, Скопје, 1960.
10. Распоред на тежината во деблото на дабот горун (*Quercus sessiliflora*, Salisb) ГЗШФ, книга XIV, Скопје, 1961.
11. Брзина на осржувањето кај горунот (*Q. sessiliflora*, Salisb) и благоунот (*Quercus conferta*, Kit). ГЗШФ, книга XIII, Скопје, 1960.
12. Упоредни истражувања на распоредот и учеството на беловината и срцевината во деблото на белиот бор (*Pinus silvestris* L.) и црниот бор (*Pinus nigra* Arn) од „Крушино“. Шум. преглед бр. 6, Скопје, 1961.
13. Познавање на некои физички својства и учество на беловина и срцевина во деблото на дабот горун (*Q. sessiliflora*, Salisb) од сувиот тип на горуновата шума од масивот „Врвои-Цоцан“, кичевско. ГЗШФ, книга XV, Скопје, 1962.

14. Придонес кон испитување на ефективността на еднорачната моторна пила во нашиве услови на работа со буковина. Шум. преглед, број 3—4, Скопје, 1962.
15. Истражување на некои технолошки војства на *Populus virginiana*, Foug. ГЗЗШФ, книга XVI, Скопје, 1963.
16. Истражување на распоредот и количеството на срцевината во деблото на питомиот костен (*Castanea sativa*, Mill) од Беласица. ГЗЗШФ, книга XVI, Скопје, 1963.
17. Познавање на физичките својства на церот (*Quercus cerris* L.). Шум. преглед, број 5—6, Скопје, 1963.
18. Проучување на производството на шумските сортименти во буквите и боровите шуми во СР Македонија. Шумарски институт, Скопје, 1963.
19. Истражување распореда и количине белјике и срчевине у деблу храста китњака (*Quercus sessiliflora*, Salisb) из „Песјака“ у СР Македонији (Докторска дисертација 1958), ГЗЗШФ, книга XVII, Скопје, 1964.
20. Некои механички својства на церот (*Q. cerris*, L.). ГЗЗШФ, книга XVII, Скопје, 1964.
21. Проучување на физичко-механички својства на македонскиот даб (*Quercus macedonica* A. DC.) (со Пејоски). ГЗЗШФ, книга XVIII, Скопје, 1965.
22. Технолошки проучувања на дрвото од доброцветот (*Laburnum vulgare*) (со Б. Пејоски). ГЗЗШФ, книга XVIII, Скопје, 1965.
23. Некои карактеристики на багремовото дрво и негова употреба за изработка на столбови. Шум. преглед, број 5—6, Скопје, 1965.
24. Влијание на некои фактори на учеството на беловината и срцевината во деблото на белиот и црниот бор. ГЗЗШФ, книга 19. Скопје, 1966.
25. Состојба на старите сечишта и некои препораки за нивна обнова (са Т. Николовски). Шум. преглед, број 5—6, Скопје 1956.
26. Можности за производство на техничка облица кај нас и нејзиното искористење во пилена стока. Шум. преглед број 1—2, Скопје, 1967.
27. Придонес кон познавањето на учеството на кората во буковото обло дрво. Шум. преглед, број 3—4, Скопје, 1967.
28. Механизација во искористување на шумите — дотур на шумските сортименти со трактори. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1967.
29. Употреба на механизација во дотурот и утоварот на шумските сортименти во Франција. Шум. преглед број 1—2, Скопје, 1968.
30. Истражување на собирање на обло дрво на куси растојанија со витло на трактор (со Р. Акимовски и С. Ангелов). Шум. преглед бр. 1—2, Скопје, 1968.
31. Истражување на дотурот на буквите ртупци со трактори точкаши во СР Македонија (со Р. Акимовски и С. Ангелов). ГЗЗШФ, книга XXI, Скопје, 1968.
32. Истражување на ефективността на рачноит утовар на обло и просторно дрво (со Акимовски и Ангелов). Шум. преглед број 5—6, Скопје, 1968.
33. Влијание на сколошките фактори врз физичко-механичките својства на буковото дрво (*Fagus moesiaca*, Domin, Maly) од „Караорман“. ГЗЗШФ, книга XXI, Скопје, 1968.
34. Можности за порационално користење на дрвната маса според потребите на индустријата за преработка на дрвото. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1968.

35. Истражување на благулот (*Quercus conferta*, Kit) и горунот (*Q. sessiliflora*, Salisb). ГЗЗШФ. Книга 22, Скопје, 1969.
36. Значај на Југословенскиот стандард и неговата примена при кроење на букова обловина. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1969.
37. Истражување на технолошките својства на дрвото од муника (*Pinus Heldreichii*, Christ) (со В. Стефановски). ГЗЗШФ, книга 23, Скопје, 1970.
38. Техника на собирање, сушење и пакување на лековитите билки. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1970.
39. Придонес кон проучување на економската граница на производство на дрвната маса во нископродуктивните дабови шуми (со Д. Декар и К. Хаџигеоргиев). ГЗЗШФ, книга, 25, Скопје, 1970.
40. Estimation of the economical limits of wood production as a commodity in low gradet productive forests. Agriculture and Forestry Faculty, Skopje, 1974. (со Д. Бекар).
41. Придонес кон познавање на технолошките својства на *Populus euramericana* (Dobe) Guinier, cv. I. 214 (со К. Крстевски). ГЗЗШФ, книга 27, Скопје, 1975.
42. Истражување на содржината на влага во деблото на *Populus auramericana* (Dode) Guinier, cv. I. 214. (со К. Крстевски). Шум. преглед, бр. 5—6, Скопје, 1975.
43. Влијание на интензитетот на сечата врз примена на механизација во дотурот на шумските сортименти во боровите шуми. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1976.
44. Le développement de la technologie du gemmage au sud de la Yougoslavie (Macédoine). XII JUFRO Kongres, Oslo, 1976.
45. Услови за примена на механизацијата во дотурот и утоварувањето на шумските сортименти. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1977.
46. Razvoj na mehanizacijata vo koristenje na šumtie vo SR Makedonija (kolektivni trud). Institut za gozdno in lesno gospodarstvo, Ljubljana, 1979.
47. Значај и можност за користење на некои споредни шумски производи. Стопанска комора на Македонија, Скопје, 1979.
48. Придонес кон познавање на некои физичко-механички својства на дрвото од горунот (*Q. sessilis*, Ehrh) и плоскачот (*Q. conferta*, Kit) од нискостеблено потекло (со Ж. Георгиевски, К. Крстевски и М. Полежина). Шум. преглед, број 1—2, Скопје, 1979.
49. Структура на дрвната маса во нискостеблени дабови шуми (колективен труд). Институт за шумарство и дрвну индустрију, Београд, 1980.
50. Истражување на суровината од нискостеблените шуми и нејзина употреба во производство на плочи од иверки (колективен труд). Шумарски факултет, Скопје, 1980.
51. Студија за искористување на шумите на Националниот паркт „Маврово“ и одредување на технологија за производство на иверка и дрвен јаглен за потреба на хемиско-електрометалуршкиот комбинат „Југохром“ во Јегуновце. Шумарски факултет (ракопис), Скопје, 1981.
52. Научно-техничка соработка на полето на хирдотермичка обработка на дрвото со „Треска — Страшо Пинџур“ во Кавадарци (со М. Полежина, ракопис), Шумарски факултет, Скопје, 1981.

53. Студија за суровинската база од лисјарски и четинарски видови дрвја, едногодишни земјоделски растенија и прачки од винова лоза во СР Македонија (колективен труд, ракопис), Шумарски факултет, Скопје, 1982.
54. Истражување на технологијата на шумското производство во современи услови на стопанисувањето (колективен труд, ракопис). Шумарски факултет, Скопје, 1983.
55. Хидротермичка обработкан а дрвото (учебник, 582 страни). Универзитет „Кирил и Методиј“, Скопје, 1983.
56. Основа за стопанисување со шумско-стопанската единица „Лешничка шума“ тетовско (колективен труд). Шумарски факултет, Скопје, 1976.
57. Основа за стопанисување со шумско-стопанската единица „Плачковица — р. Ломија“ радовишко (колек. труд), Шумарски факултет, Скопје, 1978.
58. Програма за развој на Шумско-индустрискиот комбинат „Плачковица“ во Радовиш (колективен труд, ракопис). ЗШ факултет, Скопје, 1970.
59. Програма за развој на ДИК „Црн бор“ во Прилеп (колективен труд, ракопис). Земјоделско-шумаски факултет, Скопје, 1971.
60. Инвестициона програма за користење на шумите на Националниот парк „Маврово“ (колективен труд, ракопис), Шумарски факултет, Скопје, 1982.

Покрај наведените трудови, проф. Д-р С. Тодоровски има изработено повеќе стручни трудови за потребите на оперативата. Тие имаат значење за осовременување и унапредување на производството. Обичновено се во форма на програми (програма за изградба на шумски патишта во „Песјак“, „Пеклиште“ Караорман“ и др.).

В. Стефановски

Ж. Георгиевски